

POLYNEUROPATHIE

AANDOENING VAN DE ZENUWEN IN ARMEN EN
BENEN

Inleiding

Polyneuropathie is een aandoening van de zenuwen in armen en benen. Bij sommige polyneuropathieën zijn vooral de gevoelszenuwen (sensore zenuwen) aangedaan, bij andere de bewegingszenuwen (motore zenuwen) of beide.

Bij de meeste polyneuropathieën ontstaan de verschijnselen langzaam, over een periode van maanden of jaren. Er zijn ook snel beginnende, ernstig verlopende polyneuropathieën, maar deze zijn zeldzamer. Meestal zijn vooral de uiteinden van de lange zenuwen in armen en benen aangedaan. De verschijnselen beginnen in de tenen en voeten en kunnen zich later uitbreiden tot de onderbenen, de vingertoppen en handen. In het algemeen treden de verschijnselen gelijkmatig aan de linker- en rechterkant van het lichaam op.

Symptomen

Als de gevoelszenuwen zijn aangedaan, kunt u last hebben van:

- Tintelingen, een brandende of stekende pijn en een doof of veranderd gevoel.
- Soms hebben patiënten het gevoel op watten of kussens te lopen.
- Het bewaren van het evenwicht kan zijn verstoord, vooral bij het lopen op een oneffen ondergrond of in het donker.
- Als de bewegingszenuwen zijn aangetast neemt de spierkracht af waardoor spierzwakte ontstaat. Spierzwakte in de benen uit zich bijvoorbeeld door het niet goed kunnen heffen van de voeten, ook wel klapvoeten genoemd. Bij spierzwakte in de handen kan de patiënt moeite hebben met schrijven of met het openen van potten. Aan de buitenkant is soms te zien dat de armen en benen dunner worden door het afnemen van de spiermassa.

Oorzaak

Er zijn veel verschillende type polyneuropathieën, elk met een andere onderliggende oorzaak. De oorzaken zijn te verdelen in de volgende categorieën. Polyneuropathieën als gevolg van een:

- Stofwisselingsziekte; bijvoorbeeld suikerziekte of een stoornis van de schildklier of nieren.
- Deficiëntie; een tekort aan bepaalde stoffen, bijvoorbeeld vitamine B.
- Intoxicatie; een overmaat aan bepaalde stoffen, bijvoorbeeld alcohol of vitamine B of bij behandeling met chemotherapeutica (anti-kankermedicijn).
- Erfelijke aandoening; bij een afwijking in het erfelijk materiaal.
- Infecties; bijvoorbeeld lepra, AIDS, borrelia.
- Auto-immuunaandoening; een verstoorde immuun/ontstekingsreactie van het lichaam, gericht tegen lichaamseigen weefsels en cellen.

De meest voorkomende, bekende oorzaken van polyneuropathie in Nederland zijn:

- Suikerziekte;
- overmatig alcoholgebruik;
- behandeling met bepaalde medicijnen (vooral chemotherapie);
- nierziekte;
- vitaminetekort;
- een te traag werkende schildklier.

Het is belangrijk te weten dat bij een groot aantal patiënten de exacte oorzaak van de polyneuropathie, ook na aanvullend onderzoek, uiteindelijk onbekend blijft.

Vaststellen ziekte

De neuroloog stelt de diagnose op basis van het klachtenpatroon en de bevindingen bij neurologisch onderzoek. Indien er een duidelijk aanwijsbare oorzaak voor polyneuropathie is, is er geen aanvullend onderzoek nodig.

Bij het ontbreken van een bekende oorzaak, volgt aanvullend onderzoek in de vorm van bloedonderzoek en/of een spierzenuwonderzoek (EMG). Het spierzenuwonderzoek kan de diagnose bevestigen en meer informatie geven over de ernst van de aandoening en welk type zenuw is betrokken. Verder geeft het EMG-informatie over welk onderdeel van de zenuw is aangedaan: de zenuwvezel, het axon, of de isolatielaag rondom de zenuw of de myelineschede. Dit kan van belang zijn voor de behandeling.

Behandeling

De behandeling van polyneuropathie is afhankelijk van de oorzaak. Vaak is de aandoening niet te genezen en bestaat de behandeling uit het bestrijden van de klachten, bijvoorbeeld:

- Pijnbestrijding;
- ondersteunende maatregelen, zoals aanpassing van schoeisel;
- soms is verwijzing naar een revalidatiearts nodig;
- heel soms kan ziekenhuisopname nodig zijn en behandeling met ontstekingsgerichte medicatie en therapie.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met de polikliniek Neurologie.

- Franciscus Gasthuis

Op werkdagen tussen 8.00 tot 12.30 uur en 13.30 – 16.30 uur, via telefoonnummer 010 - 461 6166.

- Franciscus Vlietland

Op werkdagen van 8.00 tot 17.00 uur, via telefoonnummer 010 – 893 0000. Vraag naar de polikliniek Neurologie.